

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**
STAAREN TJÆLTE

REVISIONSRAPPORT
**UPPFÖLJANDE GRANSKNING AV
det systematiska brandskyddsar-
betet**

Moa Strömkvist, kommunal revisor
Anneth Nyqvist, Certifierad kommunal revisor
Dnr: REV/00042/2022

SAMMANFATTNING

En granskning av det systematiska brandskyddsarbetet genomfördes 2019. Granskningen var en fördjupning som också inkluderade en uppföljning av de brister som identifierades i en revisionsgranskning som genomfördes 2014.

Denna uppföljande granskning har syftat till att bedöma om kommunstyrelsen, tekniska nämnden, vård- och omsorgsnämnden samt barn- och utbildningsnämnden har vidtagit åtgärder utifrån tidigare granskning.

Vår sammanfattande bedömning är att åtgärder i huvudsak har vidtagits och även delvis gett effekt. Bedömningen grundar sig bland annat på följande:

- Kommunstyrelsen har påbörjat ett arbete för att få systematisk kontroll på nämndernas brandskyddsarbete med hjälp av systemstödet Stratsys. Samtliga utbildningar bokas och kontrolleras via systemstödet kompetensportalen vilket innebär att det nu finns ett system för uppföljning av om ansvariga och medarbetare erhåller föreskriven utbildning.
- Hanteringen av brandskyddsdokumentation uppges ha förbättrats vad gäller rutiner för framtagande och uppdatering. Dock pågår fortfarande ett arbete för att brandskyddsdokumentation ska finnas i alla fastigheter.
- Riskombuden arbetar på olika sätt vad gäller brandskyddskontroller och dess dokumentation i Stratsys.
- Tekniska nämnden har inte vidtagit samtliga planerade åtgärder för att säkerställa att utförda åtgärder rapporteras korrekt. Nämnden planerade bland annat att se över rutiner för att kontrollera att riskombuden genomför brandskyddskontroller och dokumenterar dem i Stratsys samt att de brister som upptäcks åtgärdas. Förvaltningens uppdrag att ta fram rutiner för revision för att säkerställa att rapporteringen av utförda brandskyddskontroller är korrekt har inte genomförts som planerat.

Vi rekommenderar styrelse och nämnder att:

- *Fortsätta arbetet för att säkerställa att kommunstyrelsen har systematisk kontroll på samtliga nämnders systematiska brandskyddsarbete.*

Vi rekommenderar tekniska nämnden att

- *Vidta planerade åtgärder kopplat till tidigare lämnad rekommendation om att det rådde oklarhet hos tekniska förvaltningen avseende korrekt rapportering av utförda åtgärder.*
- *Fortsätta arbetet med att säkerställa att uppdaterad brandskyddsdokumentation finns i alla fastigheter där kommunen bedriver verksamhet.*

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING.....	2
1 INLEDNING	4
1.1 BAKGRUND TILL GRANSKNING.....	4
1.2 SYFTE OCH REVISIONSFRÅGA	4
1.3 AVGRÄNSNING	4
1.4 REVISIONSKRITERIER	4
1.5 ANSVARIG STYRELSE/NÄMND.....	4
1.6 METOD	4
2 RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
2.1 SYSTEMATISKT BRANDSKYDDSARBETE	5
2.2 BRANDSKYDDSORGANISATION I ÖSTERSUNDS KOMMUN	5
2.3 TIDIGARE GRANSKNING	7
2.4 FÖRÄNDRINGAR SEDAN FÖREGÅENDE GRANSKNING	7
2.4.1 Kommunstyrelsen har påbörjat ett arbete för att få systematisk kontroll på nämndernas brandskyddsarbete	7
2.4.2 SBA-frågan lyfts i ”Ledningens genomgång miljö” och finns dokumenterad där.....	8
2.4.3 Riskombud och chefer arbetar på olika sätt med det systematiska brandskyddsarbetet	8
2.4.4 Utbildningar bokas och kontrolleras numera via Kompetensportalen.....	9
2.4.5 Flera förvaltningar har kommit igång med systematisk egenkontroll av brandskyddsarbetet i kommunens ledningssystem	9
2.4.6 Rutiner för framtagande och uppdatering av brandskyddsdocumentation och utrymningsplaner finns nu	10
2.4.7 Kommunen som fastighetsägare uppfyller inte helt aktuella krav och regler gällande brandskydd	11
2.4.8 Rutiner för att rapportera tillbud och avvikelser finns och uppföljning sker	11
2.5 SAMLAD BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER	13
2.5.1 Bedömning utifrån tidigare rekommendationer/bedömningar	13

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND TILL GRANSKNING

En granskning av det systematiska brandskyddsarbetet genomfördes 2019, det var delvis en uppföljning på en granskning som genomfördes 2014. Granskningen visade på att kommunen hade ett systematiskt brandskyddsarbete som var väl dokumenterat och att ansvarsförhållandena var tydliggjorda. Däremot bedömdes att det ur internkontrollsynpunkt fanns stora betänkligheter då det i många avseenden saknades kontroller av följsamheten till reglerna. Kommunen bedömdes inte heller, utifrån sin roll som fastighetsägare, uppfylla aktuella krav och regler gällande brandskydd.

Kommunens revisorer har bedömt att det finns risker att nämnderna inte har vidtagit åtgärder och att brister i det systematiska brandskyddsarbetet kvarstår. En uppföljande granskning ska därför genomföras.

1.2 SYFTE OCH REVISIONSFRÅGA

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen, tekniska nämnden, vård- och omsorgsnämnden samt barn- och utbildningsnämnden har vidtagit åtgärder utifrån tidigare granskning.

Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Vilka åtgärder har vidtagits utifrån den tidigare granskningen?
- Har åtgärderna gett avsedda effekter?

1.3 AVGRÄNSNING

Granskningen har avgränsats till år 2022.

1.4 REVISIONSKRITERIER

Vår bedömning har utgått från:

- Kommunallagen (2017:725)
- Lagen om skydd mot olyckor (2003:778)
- Kommunens interna styrdokument
- Myndigheten för samhällsskydds utfärdade allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete (SRVFS 2004:3)

1.5 ANSVARIG STYRELSE/NÄMND

Granskningen avser kommunstyrelsen, tekniska nämnden, vård- och omsorgsnämnden samt barn och utbildningsnämnden.

1.6 METOD

Granskningen har utförts genom att en sammanställning skickats ut där respektive förvaltning ger en beskrivning av nuläget i förhållande till bedömning och rekommendationer samt nämndens svar i tidigare granskning.

Berörda uppgiftslämnare och verksamhetsansvariga har givits möjlighet att faktagranska lämnade uppgifter som finns med i revisionsrapporten.

2 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

2.1 SYSTEMATISKT BRANDSKYDDSARBETE

Räddningstjänsten får cirka 10 000 larm om brand i byggnader varje år. Det omkommer cirka 100 personer per år i bränder i Sverige. Det går inte att helt skydda sig från en brand, men det går att begränsa skadorna.¹

Den som äger en byggnad och den som bedriver verksamhet där har det yttersta ansvaret för sitt brandskydd enligt lag. Systematiskt brandskyddsarbete (SBA) säkerställer att brandskyddet fungerar och att det finns en organisation som kan förebygga bränder eller agera i en brandsituation.

Dokumentation och systematiskt brandskyddsarbete

I Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete (SRVFS 2004:3) står, mot bakgrund av bestämmelserna i 2 kap 2 § lag (2003:778) om skydd mot olyckor, att det är skäligt att det för varje verksamhet bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete och att detta dokumenteras. Dokumentationen av brandskyddet bör vara tillräcklig för att säkerställa underhåll och att skäliga brandskyddsåtgärder, både tekniska och organisatoriska, vidtas.

Enligt det allmänna rådet bör det inom verksamheten finnas en brandskyddsansvarig med särskilt ansvar för brandskydd och dokumentation. Det är också lämpligt att ägare till byggnaden och den som bedriver verksamheten där reder ut vem som ansvarar för vilka delar i brandskyddet och gärna reglerar detta i någon form av avtal.

2.2 BRANDSKYDDSORGANISATION I ÖSTERSUNDS KOMMUN

Varje förvaltning måste skapa sin egen brandskyddsorganisation. Ansvaret för brandskyddet följer oftast fördelningen av arbetsmiljöuppgifterna. Om ansvaret är delegerat utifrån arbetsmiljöansvaret är det oftast enhetschef eller liknande som har ansvar för brandskyddet och har då funktionen brandskyddsansvarig. Som ansvarig för brandskyddet kan man delegera arbetsuppgifterna vidare.

De olika funktionerna är:

- Brandskyddsansvarig
- Riskombud
- Föreståndare brandfarlig vara
- Anläggningsskötare för brandlarm/sprinkler

Hur enheten organiserar sig ska finnas dokumenterat, exempelvis hur personalen ska agera vid en händelse av brand eller vem som kontrollerar centralt brandlarm och hur den fungerar.

Brandskyddsansvarig är den som har huvudansvaret för brandskyddet i verksamheten. Detta innebär normalt att följa upp att utbildningar, regler och rutiner efterlevs. Den brandskyddsansvarige ser till att delegera befogenheter till de övriga i brandskyddsorganisationen så att de har möjlighet att utföra sina arbetsuppgifter. Brandskyddsansvarige följer även upp tillbudsrapportering och reviderar SBA samt säkerställer att upptäckta brister åtgärdas.

¹ Boverket, Brandskydd, [Brandskydd - Boverket](#) [2022-12-08]

Riskombudet är den som utför regelbundna egenkontroller av brandskyddet och följer upp att brandtekniska skyddsåtgärder fungerar. Detta kan till exempel gälla utrymningsvägar, brandcellsgränser och släckutrustning.

Om verksamheten har brandfarlig vara i sådan mängd att tillstånd för denna hantering krävs skall det finnas en utsedd **föreståndare och en ställföreträdande föreståndare**. Deras ansvar framgår av lagen om brandfarliga och explosiva varor.

Om det i verksamheten finns sprinkler-, brandlarms- eller utrymningslarmanläggning och det åligger en särskild funktion att kontrollera denna så ingår även denne **anläggnings-skötare** i brandskyddsorganisationen.

Ansvarsfördelning mellan fastighetsägare och hyresgäst inom Östersunds kommun

Ansvarsfördelningen mellan fastighetsägaren och hyresgäst när kommunen (Tekniska förvaltningen) är fastighetsägare framgår av dokumentet "Ansvarsfördelning Systematiskt brandskyddsarbete". När externa verksamheter är fastighetsägare ska en specifik fördelning av brandskyddsansvaret göras.

Process för det systematiska brandskyddsarbetet

Kommunens process för det systematiska brandskyddsarbetet presenteras på intranätet enligt nedan. Av processen framgår hur arbetet ska bedrivas och vem som har ansvar för vad.

SBA-process

För att vi ska kunna leva upp till lagen ska det systematiska brandskyddsarbetet bedrivas enligt följande process:

- [Säkerhetspolicy](#)
- [Brandskyddsorganisation](#)
- [Utbildning och övning SBA](#)
- [Brandskyddsregler](#)
- [Verksamhets- och fastighetsinformation](#)
- [Brandskyddsbeskrivning](#)
- [Drift- och underhållsinstruktioner](#)
- [Kontroll och uppföljning SBA](#)

2.3 TIDIGARE GRANSKNING

En tidigare granskning av det systematiska brandskyddsarbetet genomfördes 2019. Granskningen var en fördjupning som också inkluderade en uppföljning av de brister som identifierades i en revisionsgranskning som genomfördes 2014. Nedan följer en sammanfattning av granskningen.

Granskningen visade att Östersunds kommun har ett systematiskt brandskyddsarbete som är väl dokumenterat och där ansvarsförhållandena är tydliggjorda. Däremot konstaterades att det på övergripande nivå saknas systematiska uppföljningar av följsamheten till rutinerna för det systematiska brandskyddsarbetet. Styrelsen bedömdes inte ha systematisk kontroll av att nämnder/förvaltningar gör de kontroller som bör göras för att säkerställa att regelverket följs.

Granskningen konstaterade också att det har saknats systemstöd och rutiner för att följa upp om medarbetare och brandskyddsansvariga genomför utbildning enligt plan. Vid tidpunkten för granskningen pågick ett införande av systemet Saba Cloud (Kompetensportalen).

Det saknades även systemstöd för planering och genomförande av brandskyddskontroller. Införande av det systematiska brandskyddsarbetet beskrevs pågå i kommunens ledningssystem Stratsys.

Kommunen som fastighetsägare uppfyllde inte helt aktuella krav och regler gällande brandskydd. Det konstaterades bland annat brister gällande inhyrda LSS-boenden.

2.4 FÖRÄNDRINGAR SEDAN FÖREGÅENDE GRANSKNING

I detta avsnitt redovisas bedömningar och lämnade rekommendationer i den tidigare granskningen från 2019 samt de granskade nämndernas svar på rekommendationerna. Respektive förvaltningar har fått i uppgift att beskriva nuläget i förhållande till rekommendationerna och en sammanfattning finns under rubrikerna nuläge.

2.4.1 Kommunstyrelsen har påbörjat ett arbete för att få systematisk kontroll på nämndernas brandskyddsarbete

Det framgick i den tidigare granskningen att det systematiska brandskyddsarbetet var väl dokumenterat men att det saknades kontroll av att uppgifterna utfördes. Varje nämnd/förvaltning har ett eget ansvar att genom uppföljningar bevaka att rutinerna för brandskyddsarbetet följs. Styrelsen är ytterst ansvarig för det systematiska brandskyddsarbetet, men bedömningen var att de inte hade någon systematisk kontroll av att nämnder/förvaltningarna gör de kontroller som bör göras för att säkerställa att regelverket följs.

I kommunstyrelsens svar uppgavs att kommunledningsförvaltningen arbetat med att implementera kontroll av nämndernas brandskyddsarbete i kommunens ledningssystem. Syftet var att få systematisk kontroll på övriga nämnder/förvaltningars systematiska brandskyddsarbete och att det utförs. Kommunstyrelsen uppgav att implementeringen i systemet var klar och bedömdes kunna ge bättre förutsättningar för att säkerställa att regelverk följs.

I svaret framgick att det även ansågs finnas ett behov av att se över hur kommunens verksamheter ska efterleva LSO (Lagen om skydd mot olyckor 2003:778) och systematiskt brandskyddsarbete avseende plan, kontroll och efterlevnad på ett ändamålsenligt sätt.

Nuläge

Kommunledningsförvaltningen uppger att de nu är i gång med arbetet i Stratsys för att få systematisk kontroll på nämnders brandskyddsarbete och att det utförs. De uppger dock att det varierar mellan förvaltningarna hur långt de kommit i rapporteringsprocessen och vilken kunskap de har kopplat till modulernas funktion och effekt.

2.4.2 SBA-frågan lyfts i ”Ledningens genomgång miljö” och finns dokumenterad där

Det framgår av den tidigare granskningen att årlig rapportering endast sker vid ”Ledningens genomgång” och att dokumentation saknas.

I tekniska nämndens svar uppges att förvaltningen ska se till att dokumentationen till ledningens genomgång blir tydligare.

Nuläge

Förvaltningen uppger att SBA-frågan lyfts i Ledningens genomgång miljö och finns dokumenterad där. Frågan om tekniska brandskyddskontroller omfattas inte av ledningens genomgång miljö. Teknisk förvaltning föreslår att den systematiseras av sektor Fastighet, med en årlig genomgång för sektorsledningsgruppen av brandskyddskontroller med status och tydliga beslut.

2.4.3 Riskombud och chefer arbetar på olika sätt med det systematiska brandskyddsarbetet

I den tidigare granskningen gjordes bedömningen att det fanns en oklarhet hos tekniska förvaltningen avseende om rapporteringen av utförda åtgärder var korrekt. Därför rekommenderades tekniska nämnden att bevaka att detta klaras ut.

Tekniska nämnden uppgav i sitt svar på den tidigare granskningen att de ser över rutiner för att kontrollera att riskombuden genomför brandskyddskontroller och dokumenterar dem i Stratsys samt att brister som upptäcks åtgärdas. Därutöver uppges förvaltningen ha fått i uppdrag att se till att det finns riskombud utsedda för samtliga delar av verksamheten.

Vidare framgår av svaret att teknisk förvaltning har fått i uppdrag att ta fram rutiner för revision för att säkerställa att rapporteringen av utförda brandskyddskontroller är korrekt, att adekvata åtgärder vidtas och att dokumentationen är tydlig och lätt att följa upp.

Nuläge

Tekniska förvaltningen uppger att frågor för brandskyddsronder har legat i skyddsronden, men kommer att lyftas ut till en egen del i SAM-modulen i Stratsys. Vidare beskrivs att utbildning av riskombuden kommer att ske när detta är klart, under våren 2023.

I tekniska nämndens internkontrollplan har en risk identifierats ”att det systematiska brandskyddsarbetet inte fungerar tillräckligt väl för att skydda verksamheter och människor mot och vid brand”. Uppföljning av risken ska ske via ”uppföljning av SBA och brandskyddsronder i Stratsys”. I den första uppföljningen av internkontrollplanen framgår att riskombuden enligt uppföljningssamtal arbetar på olika sätt, och att vissa chefer inte följt introduktionsplanen och sett till att nya medarbetare har fått en brandskyddsgenomgång. I den andra uppföljningen av internkontrollplanen framgår att alla inte har genomfört den årliga genomgången. Som åtgärd för detta anges kontinuerlig avstämning på förvaltningens ledningsgrupp.

Tekniska förvaltningen uppger att förvaltningens ledningsgrupp och staben har följt vilka chefer som gjort den årliga genomgången i Stratsys. Ca 50 % av cheferna uppges ha genomfört denna i Stratsys under 2022. Samtliga sektorchefer sitter med i förvaltningens ledningsgrupp och har tagit del av statistiken under året.

Introduktionsplanen där brandskyddsgenomgången finns med är inlagd i Kompetensportalen. Dock uppger förvaltningen att det saknas kompetens i staben och/eller möjligheter i systemet för att kunna följa upp introduktionsplanen.

Förvaltningen uppger också att det fortfarande saknas rutiner för revision av tekniska brandskyddskontroller. De uppger att det finns ett fortsatt behov av att etablera rutiner för både egenkontroll och revision av någon utanför Fastighet.

Vidare framgår att säkerhetsingenjör gör stickprovskontroller på brandskyddskontroller som rapporteras. Identifierade problem lyfts till berörda chefer. Ett behov som framförs är att systematisera denna avvikelshantering.

2.4.4 Utbildningar bokas och kontrolleras numera via Kompetensportalen

Det var tidigare oklart om brandskyddsansvariga genomgår utbildningar i enlighet med beslutade utbildningsplaner eftersom granskade förvaltningar inte genomfört några kontroller. Att följa upp att brandskyddsansvariga genomgår utbildningar enligt plan var även en av rekommendationerna i den granskning som genomfördes 2014.

I den brandskyddsprocess som presenteras på intranätet finns ett exempel på utbildningsplan. Det framgår också att varje förvaltning ska ha en beslutad utbildningsplan för sin verksamhet. Denna plan ska innehålla vilka utbildningar och övningar som ska genomföras samt hur ofta de ska repeteras.

Tekniska nämnden uppger i sitt svar på den tidigare granskningen att förvaltningen ska se till att utbildningar som rör brandskyddet så snart som möjligt kommer in i Kompetensportalen (Saba Cloud).

Nuläge

Kommunledningsförvaltningen uppger att samtliga utbildningar kopplat till det systematiska brandskyddsarbetet nu bokas och kontrolleras via Kompetensportalen. Enligt tekniska förvaltningen ansvarar område juridik och säkerhet för att lägga in utbildningarna och för att de är aktuella. Påminnelse skickas ut automatiskt och respektive chef följer upp att utbildningarna genomförs.

Tekniska förvaltningen uppger att införandet av Kompetensportalen har tagit längre tid än beräknat, då ingen tydlig implementeringsplan följt med systemet ut till förvaltningarna. De uppger också att det finns ett fortsatt behov av att se över kompetensen hos fastighets-skötare och tekniker samt beskrivningen av hur de gör kontroller.

Enligt kommunledningsförvaltningen pågår det fortfarande ett informationsutbyte mellan trygghetssamordnaren, HR och chefer om hur och när utbildningar ska bokas och administreras. Trygghetssamordnaren och HR arbetar också fortfarande med utveckling av hur chefer ska ha rätt information och kunskap om Kompetensportalen.

2.4.5 Flera förvaltningar har kommit igång med systematisk egenkontroll av brandskyddsarbetet i kommunens ledningssystem

I den tidigare granskningen framgår att det system som tidigare användes för planering och genomförande av brandskyddskontroller avvecklades utan att ersättas. Det innebar att en manuell rutin tillämpades under en tid. Det pågick ett införande av det systematiska brandskyddsarbetet i Stratsys. Planerna för när införandet skulle vara klart varierade mellan förvaltningarna. Controller vid tekniska förvaltningen angav att det skulle vara infört under 2020.

Baserat på bland annat ovanstående lämnades en rekommendation till kommunstyrelsen att bevaka att systemstöd kommer till användning på ett sådant sätt att de säkerställer att kommunens regelverk för det systematiska brandskyddsarbetet följs.

Nuläge

Flera förvaltningar har enligt kommunledningsförvaltningen kommit i gång med systematisk egenkontroll av brandskyddsarbetet i kommunens ledningssystem Stratsys. De uppger dock att vissa förvaltningar och enheter inte har påbörjat något arbete.

Kommunledningsförvaltningens trygghetssamordnare stöttar förvaltningarnas säkerhetsamordnare som tillsammans med brandskyddsansvariga har ett övergripande ansvar med att säkerställa att samtliga enheter/områden i sin förvaltning har rätt frågor utskickade i respektive modul i Stratsys.

2.4.6 Rutiner för framtagande och uppdatering av brandskyddsdocumentation och utrymningsplaner finns nu

I den tidigare granskningen rekommenderades att styrelser och nämnder, som är ansvariga för SBA, bör informera sig om hur det sköts. Vidare rekommenderades att rapporterad information dokumenteras.

I tekniska nämndens svar framgick att förvaltningen fått i uppdrag att förbättra hanteringen av brandskyddsdocumentation. Detta så att uppdaterade brandskyddsritningar och utrymningsplaner finns i alla fastigheter, med särskild prioritet för vårdboenden, förskolor, skolor och offentliga lokaler.

I vård- och omsorgsnämnden svar framgick att förvaltningen fick i uppdrag att, tillsammans med teknisk förvaltning, hitta en lösning för problemen kopplade till fastigheter (gränsdragningslistor, felanmälan/jour och tillgång till documentation). För att underlätta för chefer och medarbetare var målet att det skulle vara samma hantering oavsett om det gäller internt eller externt hyrda lokaler. Uppdraget planerades återrapporteras till Vård- och omsorgsnämnden senast i september 2021.

Nuläge

Teknisk förvaltning uppger att situationen har förbättrats och att det nu finns rutiner inom sektor Fastighet för framtagande och uppdatering av både brandskyddsdocumentation och utrymningsplaner. Brandskyddsdocumentation uppges finnas på nästan samtliga byggnader. Brandskyddsbeskrivningar finns på samtliga skolor och förskolor. Dessa ska bli brandskyddsdocumentation/relationshandlingar. Förvaltningen uppger att konsulter därefter ska ta fram nya utrymningsplaner.

Förvaltningen planerar att ett fastighetssystem (idag Xpand) ska hantera informationen och koppla byggnader till brandskyddsinformation.

Teknisk förvaltning uppger också att det pågår en översyn av den kommunövergripande informationen om brandskydd som ligger på Insidan. En del av informationen ska hanteras i dokumenthanteringsystemet Canea och kunna hämtas via intranätet Insidan. Arbetet är påbörjat och beräknas bli klart under 2023.

Vård- och omsorgsförvaltningen uppger att ett arbete påbörjades under 2021, men avslutades då förvaltningarna inte kunde enas om ett förslag för att få till "en väg in" för verksamheterna oavsett om de finns i externt eller internt hyrda lokaler. Att förenkla och förtydliga för verksamheterna uppges dock ha skett genom andra arbeten. Exempelvis genom att det mesta vad gäller felanmälan, beställningar och liknande går att göra i Självserviceportalen. För närvarande finns endast felanmälan för internt hyrda lokaler, men under våren kommer även möjligheten att finnas för vård- och omsorgsförvaltningens externt hyrda lokaler.

Förvaltningen uppger också att det fattats ett beslut inom kommunen som syftar till att alla fastigheter (lokaler och bostäder) som ägs av Östersunds kommun ska ägas av Finans-

och ledningsutskottet. Detsamma gäller inhyrningar (som ej är tillfälliga) där verksamheten hyr via Sektor Fastighet/Lokal och bostad. Förändringen förväntas leda till "en väg in" och bättre tydlighet för verksamheterna.

Gällande den tidigare rekommendationen om att informera sig om hur det systematiska brandskyddsarbetet sköts uppger barn- och utbildningsförvaltningen att nämnden får en skriftlig rapport med muntlig föredragning två gånger per år.

2.4.7 Kommunen som fastighetsägare uppfyller inte helt aktuella krav och regler gällande brandskydd

I den tidigare granskningen gjordes bedömningen att kommunen som fastighetsägare inte helt uppfyllde aktuella krav och regler gällande brandskydd. Vidare bedömde Räddningstjänsten vid granskningen att arbetet med brandskyddet inom Östersunds kommun i stort fungerade bra.

En större brist gällande brandskyddet framkom inom Vård- och Omsorgsförvaltningen som hyr lägenheter för LSS-boenden. Det visade sig att dessa boenden hade betydande brister framför allt avseende utrymningsvägar. Dialog har förts med räddningstjänsten och vård och omsorgsnämnden har en plan för åtgärder som stäcker sig över 4 år.

Nuläge

Ett nytt projekt för hantering av dessa åtgärder har startats där "huvudprojektet" ligger hos Vård- och omsorgsförvaltningen. Ett av delprojekten syftar till att alla LSS-bostäder ska ha moderna och godkända brandlarm och ett annat syftar till att hantera alla övriga byggnadstekniska brandskyddsåtgärder för LSS-bostäderna. Det är tekniska förvaltningen som ansvarar för att genomföra det andra projektet. Trots svårigheter i början av arbetet har flera LSS bostäder nu åtgärdats inom ramen för projektet.

Parallellt med ovanstående delprojekt drivs frågan om ersättningsbostäder till de boenden där brandskyddet inte är möjligt att åtgärda i befintlig lokal. Detta drivs i den ordinarie lokalprocessen inom kommunen. Det har dock varit svårt att hitta möjliga ersättningslokaler i tillräcklig omfattning samt att få tillräckliga investeringsmedel för ändamålet.

Projektet följs av Räddningstjänsten och Plan och bygg på Samhällsbyggnadsförvaltningen med avstämningar fyra gånger per år. Syftet är att säkerställa att projekten och dess åtgärder pågår i tillräcklig utsträckning och att säkerställa att åtgärderna utförs korrekt. Förvaltningen gör bedömningen att det kommer att ta ca tio år innan samtliga LSS-bostäder åtgärdats med rätt brandskydd.

2.4.8 Rutiner för att rapportera tillbud och avvikelser finns och uppföljning sker

I den tidigare granskningen framgick att rutin för att registrera tillbud finns, avvikelser registreras i systemet DF respons. Vidare framkom att det inom barn- och utbildningsförvaltningen saknades uppföljning av om händelseanalyser leder till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Flera som intervjuades i granskningen hade lämnat beskrivningar om att rapporterade avvikelser och behov av åtgärder med anledning av dessa vidtogs i hög grad. Uppgifterna verifierades dock inte ytterligare. Indikationer om att åtgärder markerats som vidtagna trots att någon åtgärd inte hade utförts framkom också. Bedömningen att det är viktigt att korrekt rapportering av utförda åtgärder säkerställs gjordes därför i granskningen.

Av barn- och utbildningsnämndens svar på den tidigare granskningen framgår att säkerhetssamordnare och samordnare för arbetsmiljö följer upp avvikelser i systemet DF respons kontinuerligt under året.

Vidare framgår att även forum ZamzynZ används vid brandtillbud där kontakt tas med räddningstjänst och polismyndighet för att vidta åtgärder. Den lokala ZamZynZ-gruppen är en samverkan mellan Polis, Räddningstjänst, Socialförvaltningen, Fastighet och Barn- och utbildningsförvaltningen. Gruppen arbetar tillsammans för att hitta åtgärder för att förebygga anlagda bränder och ha rutiner vid händelser.

Nuläge

Barn- och utbildningsförvaltningen uppger att det fortfarande finns rutiner för att rapportera tillbud och avvikelser samt att uppföljning sker. Säkerhetssamordnare och en intendent har ansvar för att revidera brandrondsfrågorna i Stratsys så att de är verksamhetsanpassade. Förvaltningen beskriver att forumet Zamzyn-Z hjälper till med utbildning på skolor som en del i det förebyggande arbetet.

2.5 SAMLAD BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen, tekniska nämnden, vård- och omsorgsnämnden samt barn- och utbildningsnämnden har vidtagit åtgärder utifrån tidigare granskning.

Vår sammanfattande bedömning är att åtgärder i huvudsak har vidtagits och även delvis gett effekt. Bedömningen grundar sig bland annat på följande:

- Kommunstyrelsen har påbörjat ett arbete för att få systematisk kontroll på nämndernas brandskyddsarbete med hjälp av systemstödet Stratsys. Samtliga utbildningar bokas och kontrolleras via systemstödet kompetensportalen vilket innebär att det nu finns ett system för uppföljning av om ansvariga och medarbetare erhåller föreskriven utbildning.
- Hanteringen av brandskyddsdokumentation uppges ha förbättrats vad gäller rutiner för framtagande och uppdatering. Dock pågår fortfarande ett arbete för att brandskyddsdokumentation ska finnas i alla fastigheter.
- Riskombuden arbetar på olika sätt vad gäller brandskyddskontroller och dess dokumentation i Stratsys.
- Tekniska nämnden har inte vidtagit samtliga planerade åtgärder för att säkerställa att utförda åtgärder rapporteras korrekt. Nämnden planerade bland annat att se över rutiner för att kontrollera att riskombuden genomför brandskyddskontroller och dokumenterar dem i Stratsys samt att de brister som upptäcks åtgärdas. Förvaltningens uppdrag att ta fram rutiner för revision för att säkerställa att rapporteringen av utförda brandskyddskontroller är korrekt har inte genomförts som planerat.

2.5.1 Bedömning utifrån tidigare rekommendationer/bedömningar

Utifrån rapporten har vi sammanfattat bedömningar av nuläget för de rekommendationer/bedömningar som lyftes i tidigare granskning.

Tidigare rekommendationer	Svar	Bedömning nuläge
Att KS bevakar att systemstöd för det systematiska brandskyddsarbetet kommer till användning så att de säkerställer att kommunens regelverk för SBA följs.	I huvudsak	Flera förvaltningar har kommit i gång med systematisk egenkontroll av brandskyddsarbetet i kommunens ledningssystem Stratsys. Vissa förvaltningar och enheter har dock inte påbörjat något arbete. Samtliga utbildningar kopplat till det systematiska brandskyddsarbetet bokas och kontrolleras nu via Kompetensportalen.
Styrelse och nämnder, som är ansvariga för SBA, bör informera sig om hur det sköts. Vi rekommenderar att rapporterad information dokumenteras.	I huvudsak	Situationen har förbättrats och det finns nu rutiner inom sektor Fastighet för framtagande och uppdatering av både brandskyddsdokumentation och utrymningsplaner. Brandskyddsdokumentation uppges finnas på nästan samtliga byggnader. Brandskyddsbeskrivningar finns på samtliga skolor och förskolor, dock kvarstår ett arbete för att de ska bli brandskyddsdokumentation. Vård- och omsorgsnämnden har inte genomfört planerade åtgärder men åtgärder pågår på annat sätt.
Det finns en oklarhet hos Tekniska förvaltningen vad avser om rappor-	Delvis	Tekniska nämnden har inte genomfört samtliga planerade åtgärder.

<p>teringen av utförda åtgärder är korrekt. Vi rekommenderar Tekniska nämnden att bevaka att detta klaras ut.</p>		<p>Frågor för brandskyddsronder har legat i skyddsronden, men kommer att lyftas ut och ingå som en egen del i det systematiska arbetsmiljöarbetet i Stratsys.</p> <p>Riskombuden arbetar på olika sätt med brandskyddskontroller och dess dokumentation i stratsys.</p> <p>Vissa chefer har inte följt introduktionsplanen och ca 50 % av cheferna har genomfört den årliga genomgången i Stratsys.</p> <p>Rutiner för revision av tekniska brandskyddskontroller är ännu inte på plats.</p>
<p>Att BOUN ökar sin bevakning av att SBA fungerar på avsett sätt på skolorna.</p>	<p>I huvudsak</p>	<p>Brandskyddsbeskrivningar finns på samtliga skolor och förskolor. Dessa ska bli brandskydds-dokumentation/relationshandlingar.</p>

Vi rekommenderar styrelse och nämnder att:

- Fortsätta arbetet för att säkerställa att kommunstyrelsen har systematisk kontroll på samtliga nämnders systematiska brandskyddsarbete.

Vi rekommenderar tekniska nämnden att

- Vidta planerade åtgärder kopplat till tidigare lämnad rekommendation om att det rådde oklarhet hos tekniska förvaltningen avseende korrekt rapportering av utförda åtgärder.
- Fortsätta arbetet med att säkerställa att uppdaterad brandskyddsdocumentation finns i alla fastigheter där kommunen bedriver verksamhet.

Projektledare/kvalitetssäkring:

Anneth Nyqvist
Certifierad kommunal revisor

Projektmedarbetare:

Moa Strömkvist
Verksamhetsrevisor